

Такриз

ба диссертатсияи номзадии Музаффарзода Фазлиддин дар мавзӯи «Ҳимояи манфиатҳои миллӣ дар шароити низоми нави ҷаҳонӣ» (нигоҳи геополитикӣ) барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 23.00.04 – масъалаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ: рушди ҷаҳонӣ ва минтақавӣ

Дар шароити кунунӣ, ки набардҳои рӯйроستی абаркудратҳо баҳри ваеъ намудани доираи нуфуз ва таъсири худ давом доранд, яке аз масъалаҳои осебпазир ҳифзи манфиатҳои миллӣ боқӣ мемонанд. Аз ин рӯ таҳлил ва баррасии масъалаҳои муҳимми вобаста ба равандҳои сиёсии ҷаҳон ва ҳифзи манфиатҳои миллию давлатӣ аҳамияти хоссаи илмию амалӣ касб менамояд.

Дар ин раванд яке аз сабабҳои интиҳоби мавзӯи мазкур васеъ ва ҳамҷониба баррасӣ намудани масъалаи ҳифзи манфиатҳои миллӣ дар шароити нави геополитикӣ, тағйирёбии таносуби қувваҳо дар ҷаҳон ва дарёфти роҳҳои ҳифзи манфиатҳои миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба воқеияти рӯз мебошад.

Муаллиф кӯшидааст ҳангоми интиҳоби мавзӯи таҳқиқотӣ масъалаи ҳимояи манфиатҳои миллии Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар равандҳои муосири сиёсӣ аз диди геополитикӣ баррасӣ намояд. Зеро равандҳои сиёсии дар ҷаҳони муосир ҷараёндошта таъсири бевоситаи худро ба манфиатҳои миллию давлатии кишварҳои рӯ ба рушд мерасонанд. Ин бошад муҳимияти мавзӯи мазкурро асоснок мекунад.

Низоми нави ҷаҳонӣ ва равандҳои муосири сиёсии он ҳамчун таҳдиди муосир баҳри давлатҳои миллӣ буда, механизмҳои ҳимояшавандагии манфиатҳои миллиро душвор мегардонад. Вобаста ба ин дар низоми нави ҷаҳонӣ масъалаи манфиатҳои миллӣ ба сифати объекти тамоми нави муносибатҳо ва унсури меҳварии онҳо қарор гирифтааст.

Ҳамзамон бо ин, масъала истифодаи усули байнифаннӣро тақозо намуда, вобастагии манфиатҳои миллию давлатии кишварҳои гуногунро ҳамчун яке аз омилҳои осебпазирии онҳо асоснок мекунад.

Муаллиф дар доираи таҳқиқоти худ тавонистааст масъалаҳои муҳим, аз қабили моҳият ва мазмуни мафҳуми манфиатҳои миллӣ, равандҳои сиёсӣ, ҷаҳонишавӣ ва дигар концепсияҳои инъикоскунандани воқеияти муосири сиёсӣ ва геополитикии ҷаҳонро ба риштаи таҳлил кашад.

Интиҳоби дурусти методологияи таҳқиқотӣ ба муаллиф имконият додааст, ки бо истифода аз методҳои умумиилмӣ дар таҳқиқи илмҳои

сиёсӣ пазируфта чанбаҳои гуногуни масъалаи мазкурро таҳлил намуда, хулосаҳои асоснок пешниҳод намояд.

Музафарзода Ф. тавонистааст мақсад, объект ва предмети таҳқиқоти худро муайян ва концепсияи омӯзишӣ ва таҳлилии худро дар доираи он таҳия ва амалӣ намояд. Ин бошад ба муаллиф имконият додааст, ки таҳқиқотро дар доираи мақсаду вазифаҳои гузошта анҷом диҳад.

Сохтори диссертатсия аз диди мантиқӣ бо пайдарҳамии ҳос мурағаб гашта, масъалаҳои гузошташуда бо ҳам робитаи зичи мазмунӣ ва мантиқӣ доранд. Он аз рӯйхати ихтисорот, муқаддима, ду боб, шаш зербоб, хулоса ва феҳристи адабиёти истифодашуда иборат мебошад.

Муаллиф тавонистааст, ки ҳар як масъалаи дар доираи бобу зербоб ҷудокардан худро пурра ва ҳаматарафа таҳлил намояд.

Навоарӯ дар рисолаи илмӣ дар он аст, ки бори нахуст дар шароити ватанӣ тасмим гирифта шуд, ки равандҳои муосири сиёсии низоми нави ҷаҳонӣ ва сатҳи хатарзон онҳо ба ҳимояи манфиатҳои миллӣ аз нигоҳи геополитикӣ мавриди таҳқиқ қарор гирад.

Муаллиф бо риоя аз услуби илмӣ навгонҳои диссертатсияро мушаххас, фаҳмо ва асоснок нишон дода, дар матни диссертатсия ҳар яки онҳо ба таври зарурӣ асоснок карда шудаанд.

Онҳо дар заминаи объективияти илмӣ таҳия карда шуда, эътимоднокии баланд доранд. Зеро масъалаҳои дар бар гирифтаанд, ки онҳоро воқеияти таърихӣ собит месозад.

Муқаррароти асосии ба ҳимоя пешниҳодшаванда ҳам мазмуни масъалаҳои асосии диссертатсияро ифода намуда, ба таври асоснок нишон дода шудаанд.

Хулоса ва натиҷаҳои ба дастамада мавқеи муаллифро вобаста ба масъалаҳои мавриди таҳқиқ пурра инъикос намуда, бо риояи услуби илмӣ таҳия шудаанд.

Муаллиф дар давраи таҳқиқот мақолаҳои зиёди илмӣ дар маҷаллаҳои тақриршавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъби расонидааст, ки дар аксарии онҳо паҳлуҳои гуногуни масъалаҳои дар диссертатсия таҳқиқшаванда: инъикос ёфтаанд. Ин бошад аз камолоти илмии муаллиф шаҳодат медиҳад. Ҳамчунин муаллиф вобаста ба масъалаи мазкур дар мизҳои мудававар, конференсияҳои ҷумҳуриявӣю донишгоҳӣ, байналмилалӣ ва дигар ҳамоишҳои илмӣ ширкат намудааст.

Раванди таҳқиқи диссертатсионӣ нишон дод, ки Музафарзода Ф. қобилияти хуби пешбурди корҳои таҳқиқотиро дошта, вобаста ба мавзӯи

мазкур донишхон мукаммал дорад. Ин ҳама имконият дод, ки мавзӯи диссертатсия дар сатҳи зарурӣ таҳқиқу натиҷабардорӣ карда шавад.

Нуктаи дигаре, ки аҳамияти илмию амалии диссертатсияи мазкурро асоснок мекунад, ин муносибати мустақилонаи муаллиф ба маводи таҳлилшаванда, таҳияи мустақилонаи таклифу нешниход ва асосноккунии мавқеъҳои назариявӣ амалӣ мебошад.

Таҳлили диссертатсия нишон медиҳад, ки он дар сатҳи хуби илмӣ таълиф шуда, талаботҳои ба диссертатсияҳои номзадӣ нешниходшаванда ба инобат гирифта шудаанд.

Дар раванди таълифи диссертатсия ҳаман муқаррароти аз ҷониби ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муайяншуда, ба пуррагӣ риоя гардидааст.

Автореферат ва интишороти муаллиф мухтавои диссертатсияро ифода мекунанд.

Диссертатсияи мазкур кори илмии мустақилона иҷрошуда ва ба анҷомрасида мебошад, ки дар доираи он натиҷаҳои муҳимму зарурӣ ва барои ҷомеа аҳамиятнок ба даст оварда шудааст.

Дар асоси гуфтаҳои боло метавон хулоса намуд, ки диссертатсияи Музаффарзода Фазлиддин дар мавзӯи «Ҷимояи манфиатҳои миллӣ дар шароити низоми нави ҷаҳонӣ» (нигоҳи геополитикӣ) барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.04 – масъалаҳои сиёсӣ муносибатҳои байналмилалӣ: рушди ҷаҳонӣ ва минтақавӣ дар доираи муқаррароти муайяншуда таълиф ва ҷимоя шуда, муаллифи он сазовори дараҷаи илмии номзоди илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси зикргардида мебошад.

Рохбари илмӣ,
Узви Комиссияи марказии интихобот
ва раёйпурсии Ҷумҳурии Тоҷикистон,
доктори илмҳои фалсафа,
профессор

М.Хидирзода

Илзми М. Хидирзода ро тасдиқ мекунам.
Саидзода Ё 3 Баймурз